

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ **ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของเกษตรกรในโครงการส่งเสริมโคเนื้อ ของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาภาค 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ในอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก**

ชื่อผู้เขียน **พินิต เทพदनัย ทองคำดี**

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป คชศิลา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กุญิน ศรีมงคล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา คุณภาพ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคมและจิตวิทยาของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ กับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมโคเนื้อของหน่วยส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานพัฒนาภาค 3 หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา ตลอดจนปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ในอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ในอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จำนวน 92 คน จากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในโครงการส่งเสริมโคเนื้อของหน่วย จำนวน 119 คน

ผลจากการวิจัยพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ มีอายุเฉลี่ย 50.54 ปี มีระดับการศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 89.1 มีพื้นที่ถือครองเพื่อทำการเกษตรเฉลี่ย 19.63 ไร่ มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 28,193.48 บาท / ปี เกษตรกรมีการกู้ยืมเงินเฉลี่ย 22,184.74 บาท มีโคที่

เกษตรกรเลี้ยงเฉลี่ย 27.58 ตัว มีขนาดแรงงานทั้งหมด เพื่อการเกษตรเฉลี่ย 18.53 คนต่อปี ได้รับข่าวสารเพื่อการเกษตรทางโทรทัศน์ มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วย 24 ครั้งต่อปี และมีประสบการณ์การเลี้ยงโคเนื้อเฉลี่ย 13.04 ปี

ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการเลี้ยงโคเนื้อ มีอยู่ในระดับมาก โดยมีทัศนคติต่อการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุดในประเด็น การเลี้ยงโคเนื้อสามารถเป็นอาชีพหนึ่งของเกษตรกร ทั้งยังเป็นที่ต้องการซื้อของพ่อค้าโดยซื้อขายได้ง่าย และมูลโคที่ได้จากโคสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีก ส่วนทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อเจ้าหน้าที่หน่วย อยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยมีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่หน่วยมากที่สุดในประเด็น เจ้าหน้าที่หน่วยมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการวางตัวสนิทสนมเป็นกันเอง

ระดับความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการส่งเสริมโคเนื้อของหน่วยในอำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก อยู่ในระดับมากโดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในประเด็นการบริการผสมเทียมโคที่ได้รับจากหน่วยและมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในประเด็นประโยชน์ที่ได้รับจากสหกรณ์ที่หน่วยตั้งขึ้น

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการเลี้ยงโคเนื้อ และทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่หน่วย สำหรับ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ถือครองของเกษตรกร รายได้ของครัวเรือน สินเชื่อหรือแหล่งเงินทุน จำนวนโคที่เกษตรกรเลี้ยง ขนาดแรงงานทั้งหมดของเกษตรกร การได้รับข่าวสารทางการเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่หน่วย และประสบการณ์การเลี้ยงโคของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของเกษตรกรแต่อย่างใด

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อที่พบ คือขาดพื้นที่ที่เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ สาธารณะเพื่อเลี้ยงโค การขาดแคลนแหล่งน้ำสาธารณะ ความต้องการรับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ความต้องการเอกสารเผยแพร่ด้านการเลี้ยงโคเนื้อ ความต้องการให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องทุกวัน และการเพิ่มธุรกิจการขายผลิตภัณฑ์โคเนื้อของสหกรณ์ที่หน่วยตั้งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้ คือหน่วยควรหางบประมาณจัดสร้างทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ สาธารณะและจัดทำหญ้าแห้งอัดฟ่อนแจก สร้างแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อการเกษตร สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็น จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ด้านการเลี้ยงโคเนื้อ จัดหาและอบรมเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมในการหมุนเวียนเพื่อปฏิบัติงานบริการ รวมทั้งกระตุ้นสหกรณ์ด้านการขยายตลาดโคเนื้อ ตลอดจนฝึกอบรมและให้ความรู้เกษตรกรให้เห็นคุณประโยชน์ของการเลี้ยง

Independent Study Title   Factors Affecting Farmers' Satisfaction in Beef Cattle
Production Extension Program of Agricultural Extension
and Cooperative Unit, 3rd Regional Development Office,
Armed Forces Development Command, Ban Tak District,
Tak Province

Author   Lieutenant Colonel Thepdanai Thongkhumdee

M.S.(Agriculture)   Agricultural Extension

Examining Committee :

Asst. Prateep Kochsila	Chairman
Asst. Dusdee Nalumpang	Member
Asst. Katin Srimongkol	Member
Asst. Warapa Kunaporn	Member

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the relationship between the beef cattle farmers' personal characteristics, socio - economic and psychological factors and their satisfaction in beef cattle production extension program of Agricultural Extension and Cooperative Unit, 3rd Regional Development Office, Armed Forces Development Command, Bantak District, Tak Province, as well as their problems and recommendations.

The studied sample were 92 beef cattle farmers in Bantak District, Tak Province who were selected from the total population of 119 farmers.

From research findings, it was found that an average age of the beef cattle farmers were 50.54 years old with 13.04 years of beef cattle production's experience, and 89.1 percent of them finished primary school. An average farm size was 19.63 rai

while its beef- cattle number was 27.58 and farm labor who works in the field was 18.53 persons per year. Total household income was 28,193.48 Baht per year and their loan was 22,184.74 Baht. They received agricultural information from television and contacted with agents 24 times per year.

The farmers' attitude towards beef cattle production was high, with the highest level of attitude in terms of it was a favorable occupation since its products was demanded. Further more the cattle dung was useful. While the farmers' attitude towards extension workers was also high especially in terms of their honesty and friendliness.

Farmers' satisfaction level in beef cattle production extension program was high with the highest level of satisfaction in terms of artificial insemination service and with the least satisfaction in terms of benefit from the cooperatives.

The hypothesis testing showed that farmers' attitude towards beef production and farmers' attitude towards officers were related to their satisfaction in beef cattle production significantly. While age, level of education, farm size, household income, loan or source of loan, number of beef cattle, farm labor, agricultural information, connected with the extension agents and experience in beef cattle production were not related to their satisfaction at all.

The problems and obstacles of the beef cattle farmers were lack of public pasture and reservoir. They needed support in terms of production factors, beef cattle production's information, continuing work by extension workers and expand cattle products business.

The recommendations from this research included providing budget for public pasture, fasten - hay distribution, constructing water reservoir, production factor support, preparing beef cattle productions information, increasing number of extension workers, motivating the cooperatives to expand cattle market and educating the farmers in order that they could aware the benefit of the beef cattle production for income generating activities.